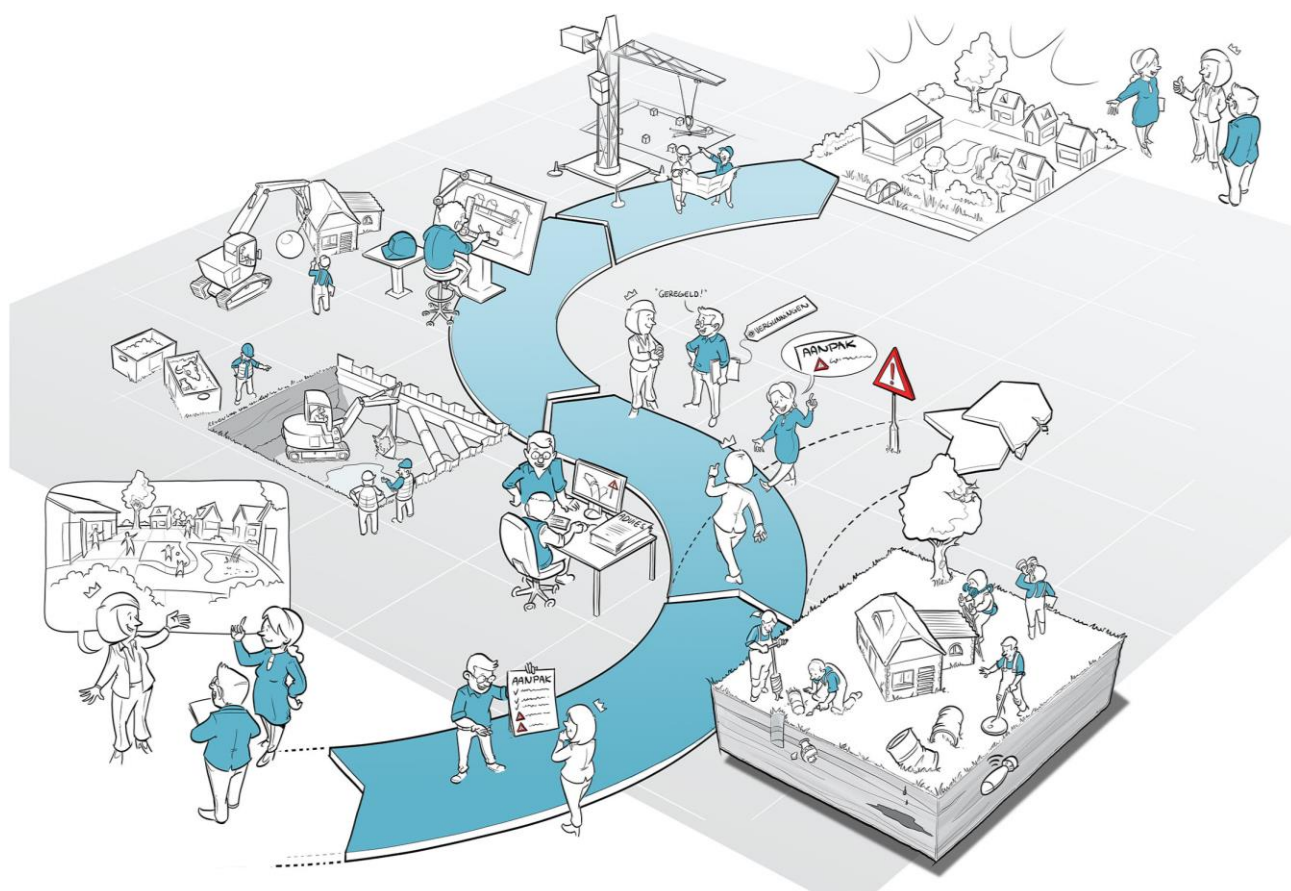

Nader onderzoek vleermuizen Wet natuurbescherming
Heereweg 31-33, Lisse

Rapport

Nader onderzoek vleermuizen Wet natuurbescherming

Locatie	:	Heereweg 31-33, Lisse
Kenmerk	:	2008N943/REI/rap1
Datum	:	27 oktober 2020
Auteur	:	Dhr. R. Eisenga
Vrijgave	:	Mevr. J. Weijers
Email	:	jweijers@idds.nl
Telefoon	:	06 – 3066 9764

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. Weijers', is centered below the contact information.

Opdrachtgever :	Jdb GWW B.V. Dhr. R. den Breejen Postbus 193 2130 AD Hoofddorp
-----------------	---

Samenvatting

In opdracht van Jdb GWW B.V. is in het voorjaar en najaar van 2020 een nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Heereweg 31-33 te Lisse. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar hoofdstuk 5 voor de effectenbeoordeling en hoofdstuk 6 voor de conclusie.

Jdb GWW B.V. is van plan de huidige opstallen betreffende een bedrijfsgebouw met bijgebouwen aan de Heereweg 31-33 te Lisse, te slopen ten behoeve van woningbouw.

Tijdens de veldbezoeken zijn vijf verschillende soorten vleermuizen waargenomen: de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en de rosse vleermuis. De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gebruiken het gebied in korte periodes als foerageergebied. Dit was niet tijdens alle bezoeken het geval waardoor het gebied geen essentiële functie heeft als foerageergebied. Ook blijft de open structuur van het gebied na de ontwikkelplannen aanwezig, waardoor het foerageergebied nauwelijks in omvang afneemt. De rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en de watervleermuis zijn uitsluitend overvliegend waargenomen. In het nader onderzoek is ook aandacht besteed aan een lijnelement dat door het plangebied wordt gevormd. Conclusie daarvan is dat de oostzijde, waar het hoofdgebouw langs een smalle ringsloot ligt, als vliegroute wordt gebruikt door een klein aantal gewone dwergvleermuizen.

In het onderzoek naar mogelijke verblijfplaatsen in de opstallen zijn geen in- of uitvliegende dieren gezien. Geconcludeerd kan worden dat er geen zomer- of kraamverblijfplaats aanwezig is in het plangebied. In de zwerm- en paarperiode is geen zwermgedrag waargenomen, wat betekent dat er geen (massa)winterverblijf in het plangebied aanwezig is. In dezelfde periode zijn regelmatig baltsvluchten van de gewone dwergvleermuis waargenomen, wat de aanwezigheid van een paarverblijfplaats in het plangebied aantoont. De exacte locatie van de paarverblijfplaatsen kon niet worden vastgesteld, maar op basis van de activiteit is de vermoedelijke locatie van de paarverblijfplaats vastgesteld.

Er is ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

1. Inhoud

2.	Inleiding	5
2.1	Aanleiding	5
2.2	Doel van het onderzoek	5
2.3	Leeswijzer	5
3.	Opzet van het onderzoek	6
3.1	Onderzoeksgebied	6
3.2	Onderzoeksmethodiek	7
4.	Resultaten	9
4.1	Bezoek 1: Zomer- en kraamverblijven	9
4.2	Bezoek 2: Zomer- en kraamverblijven	9
4.3	Bezoek 3: Zomer- en kraamverblijven en vliegroute	9
4.4	Bezoek 4: Winter- en paarverblijven	9
4.5	Bezoek 5: Winter- en paarverblijven	9
4.6	Bezoek 6: Vliegroute	10
5.	Effectbeoordeling	11
5.1	Verblijfplaatsen	11
5.2	Foerageergebied	11
5.3	Vliegroute	11
6.	Conclusie	12
7.	Literatuur en bronvermelding	13

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

Jbd GWW B.V. is van plan het bedrijfsgebouw met enkele opstallen aan de Heereweg 31-33 te Lisse af te breken ten behoeve van de bouw van enkele vrijstaande woningen. Het plangebied ligt in een woonwijk, aan de rand van het dorp Lisse. Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. In dit kader is een onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

2.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- er maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wnb benodigd is.

2.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 4 uiteengezet. In hoofdstuk 5 is de effectbepaling weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wnb. Hoofdstuk 6 geeft de conclusie weer. Tot slot wordt een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

3. Opzet van het onderzoek

3.1 Onderzoeksgebied

Het plangebied (figuur 1) ligt in het noordwestelijke deel van de gemeente Lisse. De wijk kenmerkt zich door eengezinswoningen en vrijstaande woningen met grote tuinen. Het plangebied grenst aan een smalle ringvaart.

Figuur 1: Plangebied in het blauw

Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com/>

Het plangebied zelf bestaat uit een bedrijfsruimte van verschillende leeftijden. Het voorste deel is gebouwd in 1989 (bron: www.planviewer.nl) en bestaat uit twee verdiepingen opgetrokken uit betonplaten en glas met een plat en hellend dak bedekt met bitumen shingels. Het achterste deel is ouder en bestaat uit drie verdiepingen met zolder in een puntdak met dakpannen. Dit is het deel waar onderzoek gedaan is. De muren van dit gedeelte bevatten een spouw waarvan onduidelijk is hoe groot deze is. Er zijn weinig openingen die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen. Er zijn enkele openingen in de schoorsteen, rotte raamkozijnen aan de westzijde en een ventilatievoeg in het bijgebouw. Het gebouw heeft aan de zuidkant een parkeerplaats, grenst aan de oostzijde aan een smalle ringvaart en heeft aan de west- en noordzijde een grotendeels verwaarloosde tuin. Ook is hier voor laden en lossen een gedeelte verhard.

De opstallen in het plangebied worden afgebroken ten behoeve van nieuwbouw van zes vrijstaande woningen.

3.2 Onderzoeksmethodiek

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2017).

Het vleermuisonderzoek heeft plaats gevonden met behulp van één batdetector type Elekon Batlogger M, één type C en twee types A met opnameapparatuur waarmee het mogelijk is de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond en de vroege ochtend, wanneer vleermuizen het meest actief zijn, kunnen daarmee verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden binnen een plangebied of een landschap worden vastgesteld.

In de quickscan kon de laatvlieger niet uitgesloten worden, daarom zijn in het voorjaar (onderzoek naar zomer- en kraamverblijven) drie veldbezoeken uitgevoerd. In het najaar (onderzoek naar paarverblijven en vliegroute) zijn drie veldbezoeken gebracht aan het plangebied. Een overzicht van de veldbezoeken is weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Veldbezoeken, weersomstandigheden en bijzonderheden

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	28-05-2020	21:49 tot 23:50	21:49	Droog, 14° wind 3bft, helder	1
2	29-05-2020	03:20 tot 05:30	05:29	Droog, 11° wind 1bft, helder	1
3	11-07-2020	21:55 tot 00:00	21:59	Droog, 13° wind 2bft, helder	1
4	17-08-2020	00:00 tot 02:00	21:04	Droog, 19° wind 2bft, helder	1
5	06-09-2020	00:00 tot 02:00	20:19 (avond ervoor)	Droog, 16° wind 0bft, licht bewolkt	1
6	06-09-2020	20:17 tot 22:17	20:17	Droog, 15° wind 0bft, licht bewolkt	1

Het onderzoek is uitgevoerd door ecooloog R. Eisenga.

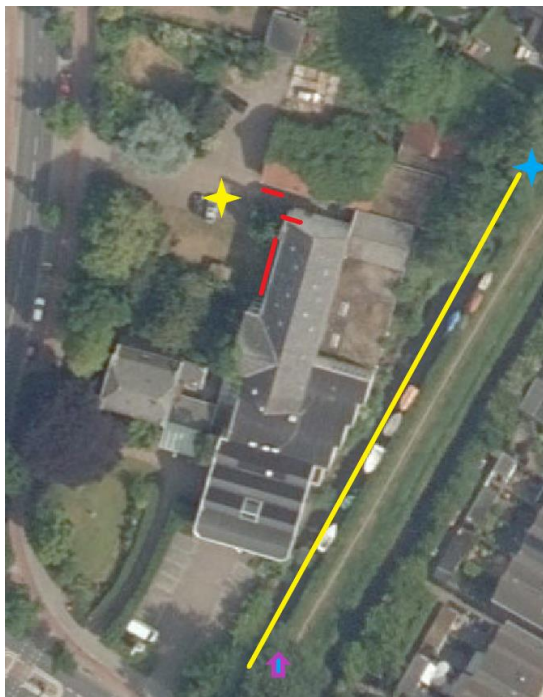
De onderzoeksinspanning is bepaald aan de hand van de uitkomst van de eerder door IDDS uitgevoerde quickscan (5 december 2019, met kenmerk: R&O19041906/RSL/rap1). Tabel 2 geeft weer welke functies en welke soorten zijn onderzocht.

Tabel 2: Overzicht van de onderzochte functies (groen) per vleermuissoort

Soort / functie	Zomer	Paar	Kraam	Winter	Vliegroute	Foerageer gebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Laatvlieger						

Het vleermuisprotocol stelt dat in het donker 75% van het onderzoeksgebied te overzien moet zijn, anders moet een extra waarnemer worden ingezet totdat hier wel aan voldaan is. Alle potentiële verblijfplaatsen zijn door één waarnemer te zien. Het lijnelement is drie keer onderzocht met kastjes en een observator. Tijdens de veldbezoeken zijn strategische locaties zoals aangegeven in figuur 2 waarbij de gele lijn het lijnelement aangeeft en de rode lijnen de potentiële verblijfplaatsen. In figuur 3 is de looproute weergegeven zoals uitgevoerd tijdens de bezoeken in het najaar.

In eerste instantie is gefocust op de locaties met potentiële verblijven en tijdens het bezoek is getracht om de baltsvluchten te volgen om zo de exacte locaties van de paarverblijven in kaart te brengen.

Figuur 2: Gele ster: Strategisch gekozen locatie onderzoeker (voorjaar)
 Blauwe ster: locatie onderzoeker lijnelement
 Paarse pijl: positie batlogger A of C

Figuur 3: Looproutes (najaar)

4. Resultaten

De zicht- en audiowaarnemingen van de uitgevoerde bezoeken worden in dit hoofdstuk per bezoek uiteengezet. Na het laatste bezoek volgt de effecten beoordeling en conclusie.

4.1 Bezoek 1: Zomer- en kraamverblijven

Op 28 mei 2020 vond het eerste bezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. Er is veel activiteit van gewone dwergvleermuizen waargenomen, de eerste waarneming was om 22:13. Maximaal werden er drie tegelijk foeragerend waargenomen. In totaal werden vijf soorten waargenomen, andere soorten dan de gewone dwergvleermuis werden slechts kortstondig of overvliegend waargenomen. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

4.2 Bezoek 2: Zomer- en kraamverblijven

Op 29 mei 2020 vond in de vroege ochtend het tweede bezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. Er was minder activiteit van gewone dwergvleermuizen dan in de avond, met een piek rond 04:40, op dat tijdstip waren drie exemplaren aanwezig. De laatste waarneming was om 04:51. In totaal zijn drie verschillende soorten waargenomen. Naast de gewone dwergvleermuis waren dit een overvliegende rosse vleermuis en een watervleermuis. Deze boombewonende soorten hebben geen verblijven in het plangebied. Er zijn tijdens dit bezoek geen invliegende dieren gezien en daarmee zijn geen zomer- en kraamverblijven aangetroffen in het plangebied.

4.3 Bezoek 3: Zomer- en kraamverblijven en vliegroute

Op 11 juli 2020 vond het derde bezoek naar zomer- en kraamverblijven plaats. Ook is tijdens dit bezoek het lijnelement onderzocht. Tijdens dit avondbezoek zijn hoofdzakelijk gewone dwergvleermuizen waargenomen. De ruige dwergvleermuis is slechts twee keer waargenomen, de andere soorten die zijn waargenomen zijn de gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en de laatvlieger. Alleen de gewone grootoorvleermuis was kort aanwezig in het plangebied, de overige soorten vlogen alleen snel over. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Bij het analyseren van het lijnelement als mogelijke vliegroute is duidelijk geworden dat voor enkele gewone dwergvleermuizen de smalle ringvaart in combinatie met het pand van het plangebied onderdeel zijn van een vliegroute.

4.4 Bezoek 4: Winter- en paarverblijven

Het vierde bezoek vond plaats om middernacht op 17 augustus 2020 en stond in het teken van (massa) winterverblijven en paarverblijven. Foeragerende gewone dwergvleermuizen maakten met grote regelmaat sociale geluiden tijdens de vlucht. Er is geprobeerd om te achterhalen waar deze sociale geluiden exact vandaan kwamen, een exacte locatie van een paarverblijfplaats is niet vastgesteld in of buiten het plangebied. Desalniettemin moet er vanuit gegaan worden dat er een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is binnen het plangebied.

4.5 Bezoek 5: Winter- en paarverblijven

Op 6 september 2020 vond het vijfde bezoek aan het plangebied plaats, waarbij het tweede bezoek was in het kader van winter- en paarverblijven. Doordat de aanwezige gewone dwergvleermuizen met regelmaat sociale geluiden produceerden, wat duidt op een baltsvlucht, is de aanwezigheid van een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in het plangebied niet uit te sluiten. De exacte locatie van de paarverblijfplaats is zelden vast te stellen.

Om deze reden is een inschatting gemaakt van de vermoedelijke locatie aan de hand van de vastgestelde activiteit (zie figuur 5). Er is wederom geen zwermgedrag waargenomen, waarmee de aanwezigheid van een (massa) winterverblijf na deze twee bezoeken uit te sluiten is.

4.6 Bezoek 6: Vliegroute

In de avond van 6 september is het lijnelement voor de tweede keer onderzocht. Er was veel activiteit van gewone dwergvleermuizen. Op zicht werd gezien dat een aantal strak langs de lijn vlogen om naar het foerageergebied te vliegen. Het analyseren van het lijnelement als mogelijke vliegroute bevestigde dat voor enkele gewone dwergvleermuizen de smalle ringvaart en het pand van het plangebied onderdeel van een vliegroute vormen.

5. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wnb. Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wnb aan te vragen.

5.1 Verblijfplaatsen

In artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb is opgenomen dat het verboden is voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van o.a. vleermuizen te beschadigen of te vernielen. Tevens is het verboden dieren opzettelijk te verstoren. Binnen het plangebied is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag redelijkerwijs uitgegaan worden dat deze ook functioneren als winterverblijfplaats van één of enkele individuen gedurende milde winters. Zomer, kraam- en winterverblijven zijn niet vastgesteld. Als gevolg van de geplande werkzaamheden gaat een paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis fysiek worden aangetast en individuen worden verstoord. Een ontheffing om overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb te voorkomen is noodzakelijk.

5.2 Foerageergebied

Foerageergebied wat essentieel is voor het voortbestaan van een verblijfplaats van vleermuizen mag niet zomaar worden verwijderd. Indien het foerageergebied essentieel is, is het verwijderen hiervan ontheffingsplichting. Het verwijderen van het foerageergebied kan namelijk tot gevolg hebben dat de verblijfplaats niet langer als zodanig kan functioneren omdat het alternatieve foerageergebied verder weg ligt, waardoor de vleermuizen teveel energie verliezen omdat ze langer moeten vliegen. Ook kan het huidige foerageergebied een zodanig hoog insectenaanbod hebben dat een kolonie vleermuizen hiervan afhankelijk is. Het verwijderen van essentieel foerageergebied leidt in dat geval tot het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen, zoals opgenomen in artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb. Het plangebied is door een enkele gewone dwergvleermuis en af en toe door een individuele ruige dwergvleermuis gebruikt om te foerageren. Bij de geplande ontwikkeling wordt het open karakter van het plangebied door de sloop van het grote bedrijfspand versterkt, waardoor kan worden uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op essentieel foerageergebied van vleermuizen.

5.3 Vliegroute

Ook een vliegroute kan essentieel zijn voor het voortbestaan van een verblijfplaats. Doordat een kolonie gedwongen wordt om te vliegen, kan de kolonie besluiten de verblijfplaats te verlaten om een beter alternatief te vinden. Indirect wordt door het verwijderen of onderbreken van de vliegroute een verblijfplaats aangetast. Het plangebied heeft een lijnvormig element welke een onderdeel vormt van een vliegroute voor met name gewone dwergvleermuizen. De geplande werkzaamheden hebben mogelijk invloed op een vliegroute van vleermuizen. Indien niet voorkomen kan worden dat in de vliegroute gaten vallen die te groot zijn voor de gewone om te overbruggen, is een ontheffing voor overtreding van de verbodsbepalingen in de Wnb noodzakelijk.

6. Conclusie

Uit het onderzoek is gebleken dat binnen het plangebied een paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is. Verder maakt het lijnelement dat door het plangebied wordt gevormd onderdeel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Er is ontheffing van de Wnb nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Een overzicht van de bevindingen is weergegeven in tabel 3.

Tabel 3: Overzicht van de functies van het plangebied voor vleermuizen

Soort	Zomer	Paar	Kraam	Winter	Vliegroute	Foerageer gebied
Gewone dwergvleermuis	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Niet essentieel
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Niet essentieel
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

7. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Internetbronnen

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.bij12.nl

www.waarneming.nl